

Digitalisering i relation till SOU 2024:98, en ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess

Det är positivt att behovet av en mer samordnad och ändamålsenlig digital infrastruktur uppmärksammas. Genom ett tydligt ansvar för information, ägandeskap och delning, skapas förutsättningar för en ökad digitalisering och effektivisering mellan involverade aktörer vilket ger ökad nytta till verksamhetsutövare, myndigheter och allmänheten.

Länsstyrelserna delar utredningens bedömning att det finns utmaningar kopplade till digitalisering och effektivisering av miljöprövningen. Särskilt utifrån nya krav från EU samt digital samverkan mellan myndigheter. En samordnad digital plattform för datadelning mellan länsstyrelser och andra aktörer blir avgörande. Att utveckla tydligare tekniska specifikationer för datautbyte mellan myndigheter behöver ske i ett tidigt stadie.

IT-konsekvenser vid en ny myndighet

Om länsstyrelsernas nuvarande ansvar för samrådsprocesser och miljöprövningsdelegationer (MPD) överförs till en (1) ny myndighet, krävs en omfattande och komplex digitala omställning.

Förslaget om att inrätta en ny fristående prövningsmyndighet riskerar att göra att det omfattande arbete som redan genomförts inom länsstyrelserna och delvis tillsammans med domstolsverket går förlorat.

Länsstyrelserna IT-infrastruktur inom området omfattar ett flertal e-tjänster¹ som är kopplade till Bolagsverkets grundtjänst samt

¹ Ansökan om tillstånd miljöfarlig verksamhet (inkl. ändringstillstånd)

Ansökan om villkorsändring för miljöfarlig verksamhet

Ansökan om förlängd igångsättningstid för miljöfarlig verksamhet

Ansökan om upphävande av tillståndet till en miljöfarlig verksamhet

Lämnas in på provotidsredovisning med förslag till slutliga villkor

ärendehantering, dokumentation, datalagring och behörighetsstyrning för tillgängliggörande av information. En övergång innebär betydande kostnader för etablering av nya IT-system, datamigrering, systemintegration och säkerhetsanpassningar. Det tillkommer anpassningar av Länsstyrelsens IT-system för tillsyn. Exempelvis verksamhetsregistret i NikITa, som används för den årliga debiteringen av miljöfarliga verksamheter enligt förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (FAPT). Det finns även beroende till Svenska miljörapporteringsportalen (SMP) och till dess ersättare Företagens miljöinformation och rapportering (FMR).

IT-konsekvenser med koncentrerat ansvar till sex MPD:er

Länsstyrelsens erfarenhet från koncentrerad verksamhet och samverkan finns bland annat inom hanteringen av lönegaranti där Skatteverket tagit över ansvaret för utbetalningar på ärenden som Länsstyrelsen handlägger.

Utvecklingsarbete pågår för att samordna, modernisera och automatisera länsstyrelsens processer, där prövningsverksamheten utgör ett centralt område. Tillsammans med en gemensam analys och beredning av digital nyutveckling skapas en ökad grad av standardisering som leder till automatisering. Exempelvis inom Anmälan om miljöfarlig verksamhet C-verksamhet och Anmälan för avyttrande av små mängder vildsvinskött direkt till konsument.

Arbetet pågår med att införa en ny modell för IT-förvaltning och -utveckling. Det kommer möjliggöra och öka automatisering av ärendetyper som t.ex. miljöprövningar och tillsynsärenden, vilket i sin tur kan förenkla för företag, minska handläggningstider och öka rättssäkerheten.

Utökade behörighetsstrukturer och säkerhetsåtgärder måste implementeras och är något som länsstyrelsen har stärkt inom sin IT-infrastruktur.

Länsstyrelserna är angelägna om att bidra aktivt i omställningen och har i flera år i länsstyrelsegemensamma budgetunderlag äskat om en ökad finansiering för digitalisering. Detta är nödvändigt för att möjliggöra etablering av gemensamma plattformar, automatisering

av nyckelprocesser samt införande av datadrivet beslutsstöd tillsammans med andra myndigheter och verksamhetsutövare.

Oavsett alternativ bör digital infrastruktur prioriteras för att säkerställa effektivitet och rättssäkerhet i den nya processen.